



**SÁMEDIGGI SAMETINGET**



**TROMS fylkeskommune**

**ROMSSA fylkkasuohkan**

**OVTTASBARGOŠIEHTADUS GASKAL SÁMEDIKKI JA ROMSSA FYLKKASUOHKANA  
GUOVTTEGIELALAŠVUOĐADOARJAGA GEAVAHEAMIS ÁIGODAHKII 2012-2014**

**SAMARBEIDSAVTALE MELLOM SAMETINGET OG TROMS FYLKESKOMMUNE  
OM BRUKEN AV TOSPRÅKLIGHETSMIDLER 2012 -2014**

# ŠIEHTADUS GASKAL SÁMEDIKKI JA ROMSSA FYLKKASUOHKANA GUOVTTIEGIELALAŠVUODADOARJAGA GEAVAHEAMI

Sámediggi rievdadii 2011:s guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallannjuolggadusaid gielddaide ja fylkkasuohkaniidda. Guovttegielalašvuodadoarjja rievdá gollostivrejuvvon modeallas ulbmilstivrejuvvon modeallan. Ovttasbargu dán šiehtadusa vuodul dáhpuhuvvá Sámedikki mearrádusa áššis 011/11 *Ođđa meroštallannjuolggadusat guovttegielalašvuodadoarjagiid juolludeapmái.*

## 1. Šiehtadusa ulbmil

Dán šiehtadusa ulbmilin lea láchit dilálašvuodaid bistevaš ovttasbargui gaskal Sámedikki ja Romssa fylkkasuohkana Sámelága giellanjuolggadusaid hálddašeamis. Romssa fylkkasuohkan galgá láchit dilálašvuodaid nu ahte sápmelaččat galget sáhttit sealluhit ja ovddidit gielaset Romssa fylkkasuohkanis, ja buohkat geat váldet oktavuoda sámegillii almmolaš bálvalusain, sis galgá leat vuoigavuohta oažžut bálvalusa sámegillii.

Dán šiehtadusa vuodđun leat Sámelága giellanjuolggadusat, mat galget sihkkarastit ahte Sámediggi ja Romssa fylkkasuohkana ássiide leat vuoigatvuohta geavahit ja ovddidit sámegiela Romssa fylkkasuohkanis. Dát šiehtadus ii galgga gáržžidit dan ovddasvástádusa mii lea Sámelága giellanjuolggadusaid ektui, ja Sámelága njuolggadusat mannet dán šiehtadusa ovddabeallai. Šiehtadus ii galgga hehttet dakkár ovttasbarggu mii ii leat namahuvvon dán šiehtadusas.

Romssa fylkkasuohkan geatnegahtta iežas čuovvolit “Strategiijaplána sámegielas ja sámi kulturgealbbus” ja “Norgga Sámedikki ja Romssa fylkkasuohkana ovttasbargošiehtadusa” guovttegielalašvuoda juogadeamis. *Šiehtadusa ulbmil lea láchit dilálašvuodaid beliid nana bistevaš ovttasbargui áššiin, mat gusket sápmelaččaide ja sámi guovlluide Romssa fylkkasuohkanis. Bealit áigot geahččalit dilálašvuodaid nu ahte sápmelaččat galget sáhttit gáhttet ja ovddidit gielaset Romssa fylkkasuohkanis.*

## 2. Ovttasbarggu hápmi

Sámediggi rievdadii 2011:s guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallannjuolggadusaid gielddaide ja fylkkasuohkaniidda. Guovttegielalašvuodadoarjja rievdá gollostivrejuvvon modeallas ulbmilstivrejuvvon modeallan. Ovttasbargu dán šiehtadusa vuodul dáhpuhuvvá Sámedikki mearrádusa áššis 011/11 *Ođđa meroštallannjuolggadusat guovttegielalašvuodadoarjagiid juolludeapmái.*

## 3. Guovttegielalašvuodadoarjaga meroštallannjuolggadusat

Vuodđo- ja bálvalanoassi lea 75 % ollislaš guovttegielalašvuodarámmas fylkkasuohkaniidda ja juogaduvvo luohitta fylkkasuohkaniid gaskkas. Ovddidanoassi lea 25 % ollislaš guovttegielalašvuodarámmas fylkkasuohkaniidda.

## 4. Vuodđo- ja bálvalanoassi

Čuokkis 1: Gulahallan ja diehtujuohkin

*Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-2 mielde, galget diedáhusat, almmuhusat ja skovit leat dáro- ja sámegillii.*

- Buot fylkkasuohkana váldoplánat, dás fylkkadiggediedáhusat, fylkkaplána ja Romssa guovllolaš ovddidanprográmma, galget leat sihke dárogillii ja sámegillii.
- Oahppokataloga ja guovddáš gihppagat joatkkaskuvllaid várás galget leat sihke dárogillii ja sámegillii.

- Ovttasbargošiehtadusat Sámedikkiin galget leat sihke dárogillii ja sámegillii.
- Buot diedáhusat/almuhusat Romssa fylkkasuohkanis galget maiddá almmuhuvvot sámegiel aviissas.
- Buot njuolggadusat ja skovit maid fylkkasuohkan ieš lea ráhkadan ja mat leat oaivvilduvvon álbmogii/geavaheddjiide/ohcciide galget jorgaluvvot sámegillii ja gávdnot sámegillii..
- Romssa fylkkasuohkana neahttasiidduin galgá leat vejolaš válljet sámegiela.

#### Čuokkis 2: Profileren ja čalmmustahttin

*Sámelága § 1-5 mielde sámegiella ja dárogiella leat ovttárvosaš gielat, ja dat galget leat dássálágaid 3. kapitála mearrádusaid mielde. Dát galgá čalmmustahttot nu guhkás go vejolaš fylkkasuohkana buot doaimmain.*

- Buot fylkkasuohkana ásausat galget galbejuvvot dárogillii ja sámegillii sihke olggo- ja siskkabealde.
- Romssa fylkkasuohkan háliida čalmmustuhttit ja dahkat eanet go maid vuollerádjenjuolggadusat gáibidit.
- Áigut láchit dili nu ahte lea vejolaš geavahit sámegiela fylkkasuohkana čoahkkimiin.
- Lea gáibáduš ahte sámegiel báikenamat ja sámegiel ovdanamat ja goarggit galget čállot riehta fylkkasuohkana doaimmain. Buot fylkkasuohkana doaimmain lea ovddasvástáduš aktiivvalaččat čuovvolit báikenammalága ja nammalága.

#### Čuokkis 3: Romssa fylkkasuohkanis gealboovdáneapmi sámegielas

*Romssa fylkkasuohkan lea Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-7 mielde geatnegahtton láchit barggiide virgelobi bálkkáin, vai sii sáhttet háhkat alcceseaset sámegielmáhtu.*

- Romssa fylkkasuohkan galgá sáhttit bálvalit olles fylkkas sámegillii.
- Romssa fylkkasuohkanis galgá leat unnimus okta bargi, gii hálldaša sámegiela (njálmálaččat ja čálalaččat), gean ovddasvástáduš lea sámegiela- ja kulturdoaimmaide siskkáldasat organisašuvnnas.
- Romssa fylkkasuohkana bargit galget oažžut fáladaga sámegielkurssaide.

### **5. Ovddidanoassi**

Ovddidanoassi geavahuvvo dakkár doaimmaide, mat nannejit ja ovddidit sámegiela Romssa fylkkas. Romssa fylkkasuohkan vuoruha dáid strategiijaid šiehtadusáigodagas 2012-2014:

#### **Strategiijat 2012 - 2014**

Eanet olbmot Romssa fylkkas galget oažžut máhttu sámekultuvrras ja sámegielas nannen dihte miellaávkálaš bargguid sámegiela ektui.

Lasihit sámi kulturamáhttu- ja sámegielkurssaid.

Eanet sámegiel- ja eanet kulturamáhttu gealbokurssat vai sáhttit bálvalit olbmuid olles fylkkas sámegillii.

### **6. Čuovvoleapmi ja raporteren**

Romssa fylkkasuohkan lea geatnegahtton ráhkadit doaibmaplána ja raporta Sámediggái ulbmiliid ektui mat leat biddjon vuoddo-, bálvalan- ja ovddidanoassái dán šiehtadusas. Dán

ovttasbargošiehtadusa čuovvleapmi ja raporteren galgá dáhpáhuvvat Sámedikki gustovaš bušeahta mielde. Dát ovttasbargošiehtadus galgá giedáhallot politihkalaš dásis oktii jahkásačcat. Dáid čoahkkimiid fáddán lea raporteren, čuovvleapmi ja koordineren. Maidái dán šiehtadusa čuovvleapmi galgá ságastallot dáin čoahkkimiin. Dasa lassin šiehtadusa oassebealit galget deaivvadit hálddahusdásis ja guorahallat dán šiehtadusa čuovvleami ja stáhtusa.


## 7. Gustovašvuolta ja rievdadeapmi

Dát šiehtadus dahkkojuvvui sámediggerádi mearrádusain áššis SR22/12 ja Romssa fylkkasuohkanis áššis 12/12.


Dán šiehtadusa sáhttet dušše áššeasálaččat rievdadit, ja dalle galgá eanetlohku sihke fylkkadikkis ja sámediggerádis.

Sámediggi ja Romssa fylkkasuohkan leat geatnegahtton árvoštallat ortnega golmma jagi geažes.

Karášjohka, 22. 02. 2012

  
Elinor Marita Jáma  
Sámediggeráddi

Tromsø, 01.03.12

  
Mariam Rapp  
Kultuvrra ja  
dearvvašvuoda fylkkaráddi

## **AVTALE OM BRUK AV SAMISKE TOSPRÅKLIGHETSMIDLER MELLOM SAMETINGET OG TROMS FYLKESKOMMUNE**

Sametinget endret i 2011 beregningsgrunnlaget for fordeling av tospråklighetstilskuddet til kommunene og fylkeskommunene. Tospråklighetstilskuddet går fra å være kostnadsstyrt til å bli en målstyrt modell. Bakgrunnen for denne avtalen er Sametingets vedtak i sak 011/11 *Nye tildelingskriterier for tospråklighetsmidlene*.

### **1. Mål for avtalen**

Formålet med denne avtalen er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom Sametinget og Troms fylkeskommune i forvaltning av samelovens språkregler. Troms fylkeskommune skal legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk i Troms fylkeskommune, og alle som henvender seg på samisk, har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etater.

Grunnlaget for denne avtalen om bruken av samiske tospråklighetsmidler er Samelovens språkregler som skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk og utvikling av samisk språk i Troms fylkeskommune. Denne avtalen setter ingen begrensninger i ansvaret etter samelovens språkregler, og reglene i sameloven går foran denne avtalen. Avtalen skal heller ikke være til hinder for samarbeid som ikke er nevnt i denne avtalen.

Troms fylkeskommune forplikter seg til å følge opp tiltakene i "Strategiplan for samisk språk og samisk kulturkompetanse" og "avtale om samarbeid mellom Sametinget og Troms fylkeskommune" ved utdelingen av samiske tospråklighetsmidler. *Avtalens formål er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom partene i forvaltning av samelovens språkregler i Troms fylkeskommune. Partene vil legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk i Troms fylkeskommune.*

### **2. Samarbeidets karakter**

Sametinget endret i 2011 beregningsgrunnlaget for fordeling av tospråklighetstilskuddet til kommunene og fylkeskommunene. Tospråklighetstilskuddet går fra å være kostnadsstyrt til å bli en målstyrt modell. Bakgrunnen for denne avtalen er Sametingets vedtak i sak 011/11 *Nye tildelingskriterier for tospråklighetsmidlene*.

### **3. Beregningsregler for tospråklighetstilskuddet**

Basis- og betjeningsdelen utgjør 75 % av den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner og fordeles likt mellom fylkeskommunene. Utviklingsdelen utgjør den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner.

### **4. Basis- og betjeningsdelen**

Punkt 1: Kommunikasjon og informasjon

*I følge Samelovens språkregler § 3-2, skal informasjon og annonseringer være både på norsk og samisk.*

- Alle fylkeskommunale hovedplaner, herunder fylkestingsmeldinger, fylkesplan og Regionalt utviklingsprogram skal være både på norsk og samisk.
- Skolekatalogen og sentrale brosjyrer rettet mot videregående opplæring skal være både på norsk og samisk.
- Samarbeidsavtalene med Sametinget skal være både på norsk og samisk.
- Alle kunngjøringer/annonser fra Troms fylkeskommune skal også annonseres i samiskspråklig avis.

- Alle egenproduserte regler og skjema som retter seg mot publikum/brukere/søkere, skal oversettes til samisk og være tilgjengelig på samisk.
- Troms fylkeskommune skal ha tilgjengelig informasjon på nettsider på samisk.

#### Punkt 2: Profilerings og synliggjøring

*Samelovens § 1-5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de skal være likestilte etter bestemmelsene i samelovens kapittel 3. Dette skal så langt det er mulig synliggjøres i alle kommunale virksomheter.*

- Alle fylkeskommunale bygg skal skiltes både på norsk og samisk både ut- og innvendig.
- Troms fylkeskommune vil synliggjøre og ta i bruk samisk språk utover minimumsreglene i sameloven.
- Det skal legges til rette for at samisk kan brukes på møtene i fylkeskommunen.
- Det er et krav at samiske stedsnavn og personnavn skal kunne skrives korrekt av fylkeskommunale virksomheter. Alle fylkeskommunale virksomheter har ansvar for aktivt å følge opp lov om stedsnavn og lov om personnavn.

#### Punkt 3: Kompetanseutvikling i samisk språk i Troms fylkeskommune

*Troms fylkeskommune er etter Samelovens språkregler § 3-7 forpliktet til å legge forholdene til rette slik at ansatte får permisjon med lønn for å lære samisk.*

- Troms fylkeskommune skal kunne betjene befolkningen i hele fylket på samisk.
- Troms fylkeskommune skal ha minst en ansatt med samisk språkkompetanse (muntlig og skriftlig) som har ansvaret for koordinering av samisk språk- og kulturtiltak internt i organisasjonen.
- Ansatte i Troms fylkeskommune skal få tilbud om samisk språkkurs.

### **5. Utviklingsdel**

Utviklingsdelen skal brukes til tiltak som vil styrke og utvikle samisk språk i Troms fylke. Troms fylkeskommune vil prioritere strategier i avtaleperioden 2012-2014:

#### **Strategier 2012 - 2014**

Flere i Troms fylke skal få innblikk i samisk kultur og i samisk språk for å bidra til å styrke det holdningsskapende arbeidet i forhold til det samiske.

Økning av samisk kultur- og språkkurs.

Flere språk- og flere kulturkompetansekurs for å kunne betjene befolkningen på samisk.

### **6. Oppfølging og rapportering**

Troms fylkeskommune er forpliktet til å utarbeide en aktivitetsplan og rapport til Sametinget i forhold til målene som er satt for basis-, betjenings- og utviklingsdelen i denne avtalen. Oppfølging og rapportering av denne avtalen skal gjøres i henhold til Sametingets gjeldende budsjett. Denne avtalen skal behandles årlig på politisk nivå. Temaet på disse møtene er rapportering, oppfølging og koordinering. Også oppfølgingen av denne avtalen skal drøftes. I tillegg skal partene møtes på administrativt nivå og gjennomgå avtalens oppfølging og status.

## 7. Gyldighet og endring

Denne avtalen ble inngått ved vedtak i sametingsrådet i sak ~~SR.22/12~~<sup>SR.22/12</sup> og i Troms fylkeskommune i fylkesrådssak 12/12 .

Endring av denne avtalen mellom Sametinget og Troms fylkeskommune kan bare foretas av partene, og må ha flertall i fylkestinget og i Sametingsrådet.

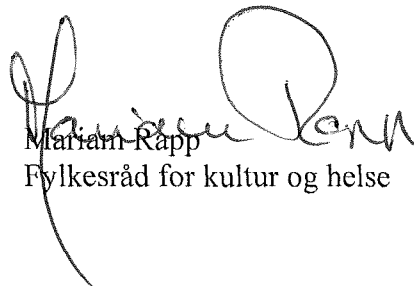
Sametinget og Troms fylkeskommune forplikter seg til å evaluere ordningen etter tre år.

Karasjok, 22.02.2012



Ellinor Marita Jåma  
Sametingsrådet

Tromsø, 1.3.2012



Marianne Rapp  
Fylkesråd for kultur og helse